

Projekt riadenia a rozvoja Ústredia ľudovej umeleckej výroby do roku 2026

Mgr. Eva Ševčíková
apríl – máj 2021

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ďalej ÚĽUV)

je príspevková organizácia v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Jej poslaním je systematická, komplexná ochrana a rozvíjanie tradičných remesiel, starostlivosť o nehmotné kultúrne dedičstvo Slovenska.

ÚĽUV zahŕňa aj:

- ✕ Múzeum ľudovej umeleckej výroby – otvorený depozitár, zapísané v Registri múzeí a galérií SR pod č. 96/2008,
- ✕ Knižnicu ÚĽUV, zapísanú v Zozname knižníc SR pod č. 3998/2000-400/0215,
- ✕ 3 regionálne centrá remesiel v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach,
- ✕ 3 výstavné priestory,
- ✕ 5 predajní.

ÚĽUV ako odborná organizácia

✕ vydáva:

- časopis Remeslo, umenie, dizajn (21 ročníkov, pôvodne 4x do roka, v roku 2021 2x s rozšíreným počtom strán);
- 6 edícií: Tradícia dnes (vydaných 12 titulov), Škola tradičnej výroby a remesiel (32), Inšpirácie (1), Pramene (4), Osobnosti (4), ÚĽUV deťom (24),

✕ elektronicky tvorí a sprístupňuje 4 encyklopédie:

Tradičné remeslá a domáce výroby, Tradičný odev Slovenska, Výrobky ÚĽUV, Výrobcovia,

✕ vyhlasuje dve súťaže:

- Kruhy na vode (10 ročníkov, cieľová skupina: dizajnéri, remeselníci, študenti, periodicita: každé dva roky),
- V krajine remesiel (7 ročníkov, cieľová skupina: mládež vo veku 8 – 18 rokov, periodicita: každé dva roky),

✕ organizuje festival Dni majstrov ÚĽUV (29 ročníkov),

✕ realizuje každý rok cca:

- 260 remeselných kurzov pre všetky vekové skupiny,
- 230 tvorivých dielní a 20 turnusov týždenných táborov pre deti,
- 5 výstav,

✕ zdigitalizoval v rámci národného projektu Digitálne múzeum 8 213 svojich zbierkových predmetov a 672 znalostí z oblasti ľudovomeleckej výroby (ďalej „ĽUV“),

✕ výtvarná komisia prijme ročne do sortimentu ÚĽUV-u cca 250 – 350 nových výrobkov,

✕ každoročne udeľuje ocenenie „majster/majsterka ĽUV“,

✕ zabezpečí ročne predaj 28 276 ks výrobkov, 5 840 ks publikácií (údaje za rok 2019),

✕ je členom The World Craft Council (WCC Europe), European Folkart and Craft Federation (EFACF), ICOM, Medzinárodnej organizácie paličkovanej a šitej čipky (OIDFA).

Minulosť – tradícia – inšpirácia – zdroje

✕ výskumné správy

✕ dokumentácia

✕ fotoarchív

✕ zbierkové predmety

✕ výrobky

✕ publikácie

Foto: fotoarchív Múzea ľudovej umeleckej výroby – otvorený depozitár: Hrnčiarstvo, výrobca J. Kártik, Držkovce, 1981 (foto: Z. Valentová), Korytárstvo, výrobca J. Kanáloš, Podhorod', 1963 (foto: P. Janek); Pletenie rukavice na forme, Fačkov; Hrnčiarstvo, výrobca J. Bajusz, Držkovce, 1979 (foto: Z. Valentová); Výšivkárstvo, výrobca J. Leja, Suchá Hora, 1953 (foto: M. Šotola)

Súčasnosť – 75 rokov pôsobenia ÚĽUV

✦ výrobcovia

✦ výrobky

✦ Výtvarná komisia ÚĽUV

✦ majstri ľudovej umeleckej výroby

✦ výtvarníci ÚĽUV-u

✦ nová výtvarná a úžitková kvalita

✦ pôsobenie organizácie

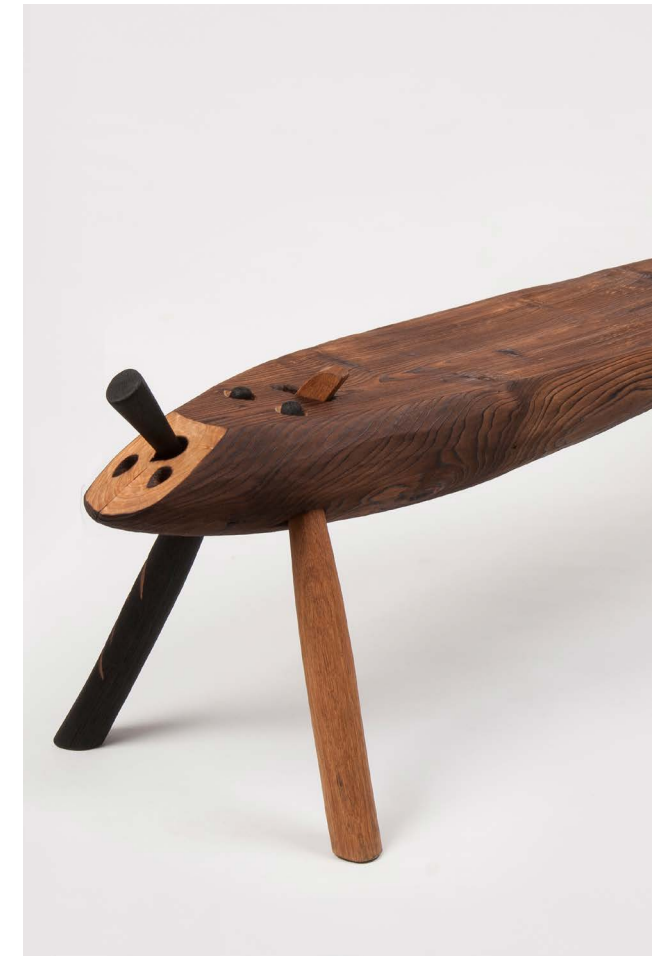
verzus voľný trh

✦ odborné aktivity

Foto: Jozef Sedlák, obálky RUD 2016 – 2017, autori výrobkov: Soňa Belokostolská (batikované kraslice), Milan Pasternak, Ivan Kuzma (šperky), Jozef Zoller (drôtené koše), Peter Lužák, Tatiana Homolayová-Hanzelová (majolika), Silvia Geringová (pletené textílie)

Budúcnosť – spolupráca výrobcov a dizajnérov – dizajn inšpirovaný remeslom

✕ nové projekty

✕ spolupráca

✕ dialóg

✕ inovácie

✕ nové technológie

✕ digitálne médiá

✕ vzdelávanie

✕ súťaž Kruhy na vode

Foto: Peter Simoník, katalógy Kruhy na vode, autori výrobkov: Simona Janišová: Džbán; Eliška Krahulcová: Súprava na bylinky; Adam Kvaček, Cecílie Baláková: Batoh; Michal Fratrič: Lavica; Alžbeta Furtkevičová: Misy

ÚĽUV ako partner

V OBLASTI KULTÚRNEJ POLITIKY A NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Odborný potenciál organizácie budeme rozvíjať:

- ✕ aktívnou spoluprácou pri príprave podkladov, analýz, hodnotení v oblasti tradičného remesla a nehmotného kultúrneho dedičstva,
- ✕ iniciovaním a aktívnou účasťou na diskusiách vo vzťahu k remeslu a jeho posunom v oblasti kreatívneho priemyslu,
- ✕ intenzívnejším zameraním sa na dokumentáciu nehmotného kultúrneho dedičstva (dokumentácia zanikajúcich techník, súčasných výrobcov ako nositeľov znalostí),
- ✕ venovaním sa aj teoretickej terminologickej oblasti vo sfére pôsobenia organizácie.

V OBLASTI OTVORENEJ SPOLUPRÁCE

ÚĽUV ako strategický partner inovatívnych projektov a nových foriem spolupráce s domácimi a so zahraničnými subjektmi spôsobom:

- ✕ zapájania sa do medzinárodných projektov, ktorých cieľom je vytváranie príležitostí pre remeslo a dizajn, najmä v oblasti vzdelávania a tvorby nových produktov,
- ✕ kooperácie so špičkovými organizáciami a tvorcami v oblasti svojho pôsobenia a zapájania sa do relevantných medzinárodných fór, využívajúc dlhoročné členstvo v odborných organizáciách (WCC, EFACF),
- ✕ rozvíjania nových vzdelávacích projektov – uchádzanie sa o Erasmus+ a pod.,
- ✕ otvorených projektov: Otvorený ateliér, Online platforma, Škola remesiel a vzdelávanie profesionálov, Mobilita mladých tvorcov, Expozícia ľudového odevu v Bratislave a ďalšie.

ÚĽUV ako otvorená odborná inštitúcia

ÚĽUV má aktívne zapájať do svojich odborných činností odborníkov s rovnocenným zastúpením majstrov remeselníkov, dizajnérov, teoretikov i zástupcov zriaďovateľa ako dôležitých partnerov podieľajúcich sa na ďalšom smerovaní ÚĽUV-u. Zámerom je:

- ✦ vytvoriť dve Výtvarné komisie ÚĽUV – jedna pre tradičné výrobky (nadväznosť na tradičný sortiment), druhá pre inovácie a dizajn;
- ✦ pripraviť nový štatút Komisie pre udeľovanie ocenení majster ĽUV – hľadanie nových možností podpory nositeľov tradičných remesiel a výrob (príklady dobrej praxe v zahraničí + potrebná analýza, väčšia participácia zo strany zriaďovateľa),
- ✦ vytvoriť Poradný zbor ÚĽUV ako dôležitý nástroj hodnotenia a kreovania odbornej činnosti organizácie.

ÚĽUV ako garant uchovávania a rozvoja tradičných remesiel a výrob

ÚĽUV má byť otvoreným priestorom na vznik novej tvorby vrátane „dizajnu inšpirovaného remeslom“ ako budúcnosti remesla v 21. storočí a jeho konkurencieschopnosti na trhu:

- ✕ vytvárať príležitosti na aktívnu spoluprácu výrobcov/ /remeselníkov a dizajnérov na tvorbe inovatívnych produktov v oblasti tradičného remesla a dizajnu inšpirovaného remeslom formou krátkodobých aj dlhodobých projektov,
- ✕ vypracovať projekt „Otvoreného ateliéru“ ako kreatívneho centra a otvoreného depozitára,
- ✕ zúčastňovať sa medzinárodných projektov spolu s remeselníkmi a dizajnérmami – know-how zo zahraničia, vytváranie partnerstiev, podpora osobného rozvoja remeselníkov, medzinárodná mobilita mladých tvorcov,
- ✕ zamerať sa na poznanie možností a samotnú podporu ekonomickej stránky remesla (podpora predaja na domácom aj zahraničnom trhu, marketing, legislatívny rámec).

ÚĽUV ako aktívny iniciátor vzdelávania

Dlhodobo absentuje hĺbkové vzdelávanie cieľovej skupiny (výrobcovia, remeselníci, dizajnéri, lektori remesiel, pedagógovia, študenti dizajnu), preto sú vo vzdelávaní dôležité inovácie v súlade s plnením ich potrieb:

- ✕ špecializované tréningové a poradenské programy zamerané na chýbajúce zručnosti v oblasti podnikania, marketingu, získavania kapitálu a celkového konceptu pri uplatňovaní kreatívnych profesií na trhu,
- ✕ zamerať sa na využitie potenciálu absolventov kurzov (systematicky vychovávať pokračovateľov – nositeľov znalostí – formou dlhodobých individuálnych kurzov),
- ✕ systematická práca aj na poli klasického školstva,
- ✕ inovovanú ponuku Školy remesiel je potrebné vytvoriť aj v online priestore.

ÚĽUV ako inovátor

... tipy

Drevo

Hudobné nástroje

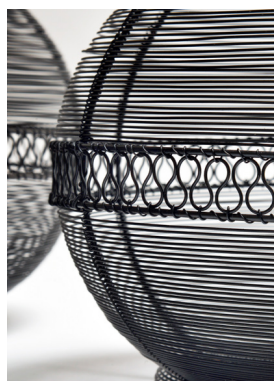
Podmaľba na skle

Sklo

Keramika

Kov

Prírodné pletivá

Bytové doplnky
z textilu

Iné dekorácie

Tradičný odev, obuv
a doplnky

Súčasný odev, obuv
a doplnky

Pri zachovaní všetkých špecifík manuálnej práce s prírodným materiálom, ktoré sú základným predpokladom na poznanie a rozvoj remesla, má ÚĽUV potenciál na vlastnú jedinečnú ponuku kultúrnych služieb:

- ✂ nová webová stránka organizácie – dôležitý nástroj na podporu činností, na zvýšenie dostupnosti tovaru a služieb, následne vlastných príjmov (štandardný internetový obchod – dnes je používaná málo efektívna forma predaja cez webovú stránku), zároveň podpora výrobcov a dizajnérov, priestor na ich prezentáciu a sieťovanie,
- ✂ online databáza obrazových digitálnych záznamov zbierkových predmetov MĽUV a fotoarchívu ako inšpiračného zdroja pre kreatívny priemysel,
- ✂ virtuálne prehliadky výstav, webináre ako príklad sprístupnenia produktov v oblasti prezentácie.

ÚĽUV ako propagátor

Cieľom propagácie je udržať remeslá v trvalej pozornosti verejnosti, prilákať nové cieľové skupiny, vybudovať dôveru v inštitúciu (posilniť značku ÚĽUV) pri zohľadnení najnovších komunikačných a spoločenských trendov:

- ✕ osloviť mladú generáciu – rozšíriť ponuku na sociálnych sieťach, zaviesť blog a vlog, komunikovať s influencermi, príp. ambasádormi sektora,
- ✕ zamerať sa na kreatívnu prezentáciu produktov/výrobkov, kreatívne obaly produktov/výrobkov,
- ✕ realizovať inovatívne marketingové kampane,
- ✕ vytvoriť jednotnú vizuálnu identitu,
- ✕ aktívne využívať online platené aj neplatené komunikačné nástroje, sponzoring, partnerstvá aj nefinančnú podporu.

Vykroj sa z davu

DNI MAJSTROV ÚĽUV
ÚĽUV CRAFTSMEN DAYS

31. 8. – 2. 9. 2012

slovensko
V BRATISLAVE

FOTO © Z. HEČKOVÁ, VŠVU 2012

BRATISLAVA

BKIS

STARÉ MESTO
BRATISLAVA

Gourmet

SLUK

unicef

PromoLand

akzent media

rtv:

in.ba

ŠKOLA REMESIEL

DNI MAJSTROV ÚĽUV
ÚĽUV CRAFTSMEN DAYS

31. 8. – 2. 9. 2012

slovensko
V BRATISLAVE

FOTO © Z. HEČKOVÁ, VŠVU 2012

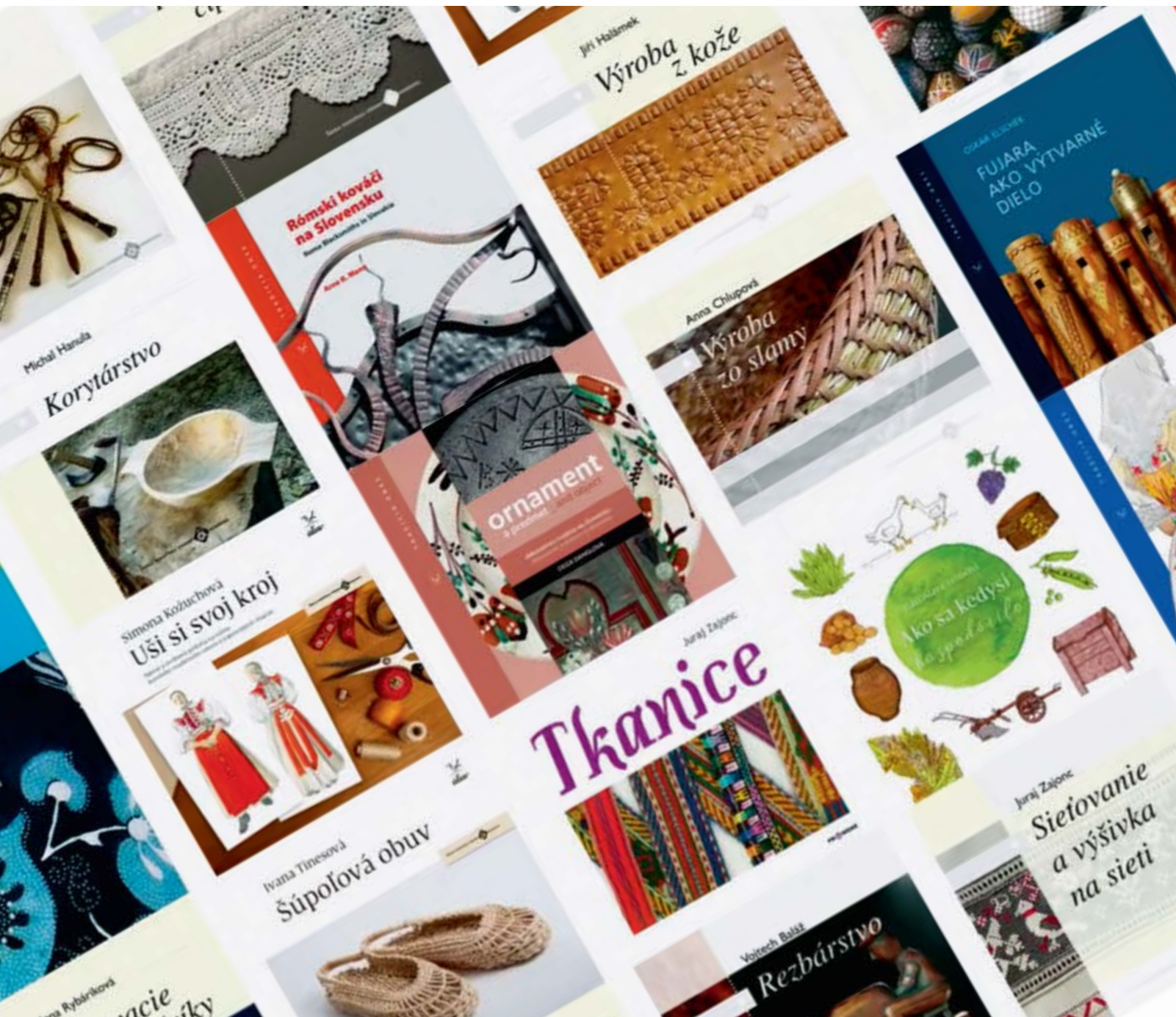

Vizuál Dní majstrov ÚĽUV 2012, foto: Z. Hečková, VŠVU 2012, ako príklad úspešnej marketingovej kampane ÚĽUV-u.

ÚĽUV ako vydavateľ

Publikačná činnosť vytvára systematickú pamäťovú, ale najmä odbornú bázu tradičných remesiel, domáckych výrob a dizajnu orientovaného na remeslo:

- ✕ časopis Remeslo, umenie, dizajn,
- ✕ 6 edícií: Tradícia dnes, Škola tradičnej výroby a remesiel, Inšpirácie, Pramene, Osobnosti, ÚĽUV deťom.

Kľúčové slová na komunikáciu remesla a dizajnu inšpirovaného remeslom

✕ ĽUDIA

✕ HODNOTY

✕ AUTENTICITA

udržateľnosť, ekológia, ručná práca, zmysluplnosť, krása, naplnenie, hrdosť, radosť,
potešenie, slow life, kvalitné zdroje inšpirácie, kreativita...

„Za všetkým v ÚĽUV-e sú ľudia.“

Foto: archív ÚĽUV-u (na fotkách: Milan Árendáš - výrobca, Janka Menkynová - výtvarníčka ÚĽUV-u, Peter Lužák a Tatiana Homolayová-Hanzelová - výrobcovia, Anna Janušková - výrobkyňa, Mišena Juhász - dizajnerka

„Každá aktivita je príležitosť!“

Výber z projektov, ktoré sme v ÚĽUV-e začali realizovať v roku 2021:

- ✕ Tandemy – spolupráca s vysokými školami zameranými na dizajn (Ateliér dizajnu VŠVU, Fakulta architektúry STU, Katedra dizajnu FU TUKE), aktívne partnerstvá študentov dizajnu s majstrami výrobcami,
- ✕ Z dreva stvorené - nová tvár Dvora remesiel ÚĽUV (s Ateliérom interiérového dizajnu VŠVU),
- ✕ Tradícia v dizajne – tvorba a prezentácia novej tvorby slovenských výrobcov v zahraničí – 5 dizajnérov/prototypy nových výrobkov – odevný dizajn a doplnky,
- ✕ výstava Tradícia netradične: Drevo – začiatok nového výstavného konceptu,
- ✕ výstavný projekt Synergie – odevná tvorba v ÚĽUV-e,
- ✕ virtuálna prehliadka výstavy Majstri hudobných nástrojov,
- ✕ webinár pre pedagógov s cieľom podpory súťaže V krajine remesiel,
- ✕ videonávody Školy remesiel ÚĽUV – online ponuka (spolu s materiálom na výrobu),
- ✕ ponuka individuálnych kurzov vo všetkých RCR,
- ✕ marketingová podpora predaja výrobkov (Slovenské kraslice z ÚĽUV-u, Jarná kolekcia),
- ✕ reprezentatívny prieskum zameraný na mapovanie vnímania oblasti tradičných remesiel a znalosť značky ÚĽUV.

Po úspešnej realizácii projektu „Z dreva stvorené“ bude mať Dvor remesiel ÚĽUV v sídelnej budove na Obchodnej ulici v Bratislave celkom novú podobu.

Klíčem k úspěchu je tým!

Ďakujem všetkým spolupracovníkom – majstrom výrobcom, dizajnérom, interným aj externým kolegom, zástupcom zriaďovateľa - za podporu a spoluprácu.

Vďaka vám má existencia a pôsobenie ÚĽUV-u stále svoj význam.

Úlohou ľudí v ÚĽUV-e je dôsledné plnenie poslania organizácie.

Zmysluplne, otvorene a spoločne...

Eva Ševčíková